

مدل آمادگی در برابر خشونت جنسی در بلایای طبیعی برای ایران

چکیده

مقدمه: احتمال وقوع خشونت جنسی در مناطق آسیب دیده از بلایای طبیعی افزایش می یابد. خشونت جنسی، پیامدهای جسمی، روانی، اجتماعی و اقتصادی جبران ناپذیری بر فرد قربانی، خانواده او و جامعه تحمیل می کند که تا سال ها باقی می ماند. بنابراین برای پیشگیری از وقوع و ارائه پاسخ به موقع و موثر به متاثرین از آن در بلایا باید آماده بود. مطالعه حاضر با هدف ارائه مدل آمادگی در برابر خشونت جنسی در بلایای طبیعی برای ایران در جهت تقویت آمادگی جامعه انجام شده است.

روش پژوهش: این پژوهش در سه مرحله شامل مرور نظام مند، مطالعه کیفی، طراحی مدل و دلفی صورت گرفت. در ابتدا جهت دستیابی به هدف اول یعنی شناسایی ابعاد و مولفه های آمادگی در برابر خشونت جنسی در بلایای طبیعی در جهان، از روش مرور نظام مند استفاده شد. به این منظور پایگاه های داده ای شامل Web of Science, PubMed, Scopus, ProQuest مورد بررسی قرار گرفتند. سپس در مرحله دوم برای تبیین ابعاد و مولفه های تاثیر گذار بر آمادگی از رویکرد کیفی استفاده شد. ۳۰ مصاحبه نیمه ساختارمند با مدیران، کارشناسان و خبرگان در حوزه خشونت جنسی انجام شد و نتایج با روش تحلیل محتوا مورد تحلیل قرار گرفت. در مرحله سوم مولفه های استخراج شده از دو مرحله قبل با استفاده از روش دلفی اعتبارسنجی شد. در نهایت پس از اعتبارسنجی مدل اولیه، مدل نهایی تبیین و ارائه گردید.

یافته ها: در مرحله اول در مرور نظام مند، پس از انجام مراحل انتخاب و غربالگری، ۴۰ مقاله وارد مطالعه شد. پس از تحلیل تماتیک داده های استخراج شده از این مقالات پنج مضمون با عناوین سیاست گذاری های کلان، بستر سازی، توانمند سازی، مدیریت و سازماندهی، برنامه ملی جامعه محور و پاسخگو به دست آمد و در مرحله دوم پس از تحلیل مصاحبه ها، پنج مضمون اصلی شامل اقدامات اقتصادی - اجتماعی، اقدامات آموزشی، پژوهشی و فرهنگی، اقدامات حقوقی و سیاست گذاری، اقدامات مدیریتی، اقدامات تخصصی استخراج گردید. در مرحله سوم دلفی انجام شد. تمام سوالات در یک مرحله دلفی به توافق بالای ۷۵ درصد دست یافتند. مدل مفهومی آمادگی در برابر خشونت جنسی در بلایای طبیعی برای ایران با ترسیم روابط مضمون های استخراج شده نهایی، ارائه گردید.

نتیجه گیری: بر اساس نتایج این مطالعه، کشور برای پیشگیری از خشونت جنسی و پاسخ به آن در بلایای طبیعی نیاز به یک مدل آمادگی دارد. مولفه های اصلی در مدل آمادگی شامل فرهنگ سازی، سامان دهی اقتصادی - اجتماعی، قانون، سیاست، تاب آوری، آموزش و اقدامات مدیریتی و تخصصی می باشد. با آمادگی مناسب در برابر خشونت جنسی می توان از وقوع آن پیشگیری نمود و یا در صورت وقوع آن از پیامدهای آن کاست.

کلیدواژه: خشونت جنسی، خشونت مبتنی بر جنسیت، MISAP، آمادگی، بلایای طبیعی